

Dosarul nr.2ra-2087/2018

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (V.S. Midrigan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Clima, A. Malfi, E. Palanciuc)

DECIZIE

31 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Alexandru Bejanu,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Bejanu
împotriva Biroului Vamal Centru, intervenient accesoriu Serviciul Vamal al
Republicii Moldova privind achitarea indemnizației pentru incapacitate temporară
de muncă,

împotriva deciziei din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care
apelul declarat de Alexandru Bejanu a fost respins, fiind menținută hotărârea din 26
octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 12 aprilie 2017, Alexandru Bejanu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Biroului Vamal Centru, intervenient accesoriu Serviciul Vamal al
Republicii Moldova, privind achitarea indemnizației pentru incapacitate temporară
de muncă.

Ulterior, la 20 septembrie 2017 a depus cerere de concretizare a cerințelor din
acțiune, solicitând obligarea achitării indemnizației pentru incapacitatea temporară
de muncă pentru perioada 18 iulie 2016 – 22 august 2016 și efectuarea
recalculărilor necesare care reiese din calcularea și achitarea indemnizației.

În motivarea acțiunii Alexandru Bejanu a indicat că, a activat în cadrul
Biroului Vamal Centru. În perioada aflării sale în concediu medical 18 iulie 2016 –
22 august 2016, a fost emis ordinul nr.797-p din 18 iulie 2016 prin care au fost
încetate raporturile de muncă cu Biroul Vamal Centru, iar prin ordinul nr.953-p din
23 august 2016 a Serviciului Vamal al Republicii Moldova, reclamantul a fost
reangajat în funcția de inspector superior al Postului Vamal Molovata (PVIC,
fluvial, ponton).

A solicitat să-i fie achitată indemnizația de aflare în concediu medical, însă achitarea acesteia a fost refuzată de către angajator.

Consideră că legea prevede achitarea indemnizației de boală în ultima zi de muncă, iar refuzul Biroului Vamal Centru de a-i achita drepturile salariale stabilite de legislație este ilegal și neîntemeiat.

Prin hotărârea din 26 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Bejanu împotriva Biroului Vamal Centru, intervenient accesoriu Serviciul Vamal al Republicii Moldova, privind achitarea indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă.

Instanța de fond a concluzionat că cererea de chemare în judecată a fost depusă împotriva unui pîrît necorespunzător, așa cum la data de 18 iulie 2016 Alexandru Bejanu a fost eliberat din funcție, ultimul fiind în afara raporturilor de muncă. Astfel reclamantul nu întrunea condițiile stabilite de legislație pentru a dispune de statutul de salariat, care i-ar fi acordat dreptul de a beneficia de indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă, acesta avînd statutul de persoană neasigurată. După ce persoana neasigurată obține statutul de șomer, achitățile urmează să fie efectuate de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe la 20 noiembrie 2017, Alexandru Bejanu a contestat-o cu apel, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă.

Prin decizia din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Alexandru Bejanu, fiind menținută hotărârea din 26 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant sunt neîntemeiate și nu și-au găsit reflectarea în probele acumulate la materialele dosarului.

Curtea de Apel Chișinău a specificat că prima instanță a stabilit corect raportul dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost stabilite și elucidate pe deplin, a fost dată o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele a probelor prezentate, iar hotărîrea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale ale participanților la proces.

Ulterior, la 16 august 2018 Alexandru Bejanu a contestat cu recurs decizia instanței de apel, solicitînd casarea deciziei instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a invocat că atît instanța de apel, cît și prima instanță nu au aplicat normele dreptului material care urmau să fie aplicate prezentului litigiu, ca urmare incorect au judecat cauza. Instanța de fond nu a aplicat corespunzător și a interpretat eronat normele dreptului material: art.81 alin.(2) Codul muncii, art.art.2 alin.(4), 5, 8, 25, 27 din Legea nr.289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, pct.pct.2, 4, 5, 6, 8 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.108 din 03.02.2005. Prevederile normelor dreptului material sus-menționate prevăd achitarea indemnizației de boală în ultima zi de muncă, iar refuzul Biroului Vamal Centru de a-i achita drepturile salariale stabilite de legislație este ilegal și neîntemeiat.

Erorile comise de către instanțele judecătorești inferioare au dus la încălcarea drepturilor și libertăților sale fundamentale.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expedită pentru cunoștință participanților la proces la 18 iulie 2018 (f.d.80) lipsind însă date privind recepționarea acesteia, recursul declarat de Alexandru Bejanu la 16 august 2018, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 17 octombrie 2018 recursul declarat de către Alexandru Bejanu a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Examinând materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de Alexandru Bejanu întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele considerente.

Din materialele cauzei rezultă că la 12 aprilie 2017 Alexandru Bejanu a depus cererea de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru prin care a solicitat obligarea achitării indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă.

Ulterior, prin hotărârea din 26 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a respins cererea ca fiind depusă împotriva unui pîrît necorespunzător.

Prin decizia din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de către Alexandru Bejanu, fiind menținută hotărârea din 26 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând legalitatea deciziei contestate cu recurs, prin prisma respectării normelor de drept procedural și material, consideră recursul declarat de către Alexandru Bejanu întemeiat și care urmează a fi admis, cu dispunerea casării deciziei din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și trimiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În susținerea poziției respective, instanța de recurs consideră oportun de a scoate în evidență prevederile art.81 alin.(2), (3) Codul muncii, care prevede că ziua încetării contractului individual de muncă se consideră ultima zi de muncă.

Contractul individual de muncă încetează în temeiul ordinului (dispoziției, deciziei, hotărârii) angajatorului, care se aduce la cunoștința salariatului, sub semnătură, cel târziu la data eliberării din serviciu, cu excepția cazului în care salariatul nu lucrează pînă în ziua eliberării din serviciu (absență nemotivată de la serviciu, privațiune de libertate etc.). Ordinul (dispoziția, decizia, hotărîrea) angajatorului cu privire la încetarea contractului individual de muncă trebuie să conțină referire la articolul, alineatul, punctul și litera corespunzătoare din lege.

Conform ordinului Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr.797-p din 18 iulie 2016, în temeiul art.43 alin.2 lit.(g) din Legea serviciului în organele vamale nr.1150-XIV din 20 iulie 2000, s-a dispus încetarea raporturilor de serviciu ale dlui Alexandru Bejanu – inspector superior Post vamal Molovata (PVIC, fluvial ponton), Biroul Vamal Chișinău, din cauza necorespunderii funcției deținute constatate de comisia de atestare, în lipsa de post inferior vacant, începînd cu 18 iulie 2016 (f.d. 11).

Ordinul menționat contrar prevederilor art.81 alin.(3) Codul muncii, nu a fost adus la cunoștință lui Alexandru Bejanu contra semnătură.

Avînd în vedere prevederile art.81 alin.(2) Codul muncii, ziua încetării contractului individual de muncă cu Alexandru Bejanu este data de 18 iulie 2016, ultima zi de muncă a acestuia fiind 18 iulie 2016.

Totodată, conform certificatului de concediu medical seria 01 nr.2387387 eliberat la data de 18 iulie 2016 de SAOT nr.1 și certificatului de concediu medical seria 01 nr.23901714 eliberat la data de 14 august 2016 de SAOT nr.1, se confirmă că Alexandru Bejanu, angajat la Biroul Vamal Chișinău în perioada 18 iulie 2016 pînă la data de 22 august 2016 s-a aflat în concediu medical (f.d. 8-9). Certificatul de concediu medical a fost prezentat de către Alexandru Bejanu, în vederea confirmării dreptului său la indemnizația pentru incapacitatea temporară de muncă în perioada 18 iulie 2016 pînă la data de 22 august 2016, cerință impusă de art.8 al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr.289-XV din 22 iulie 2004.

Conform art. 2 alin.(2), (4) al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr.289-XV din 22 iulie 2004, dreptul la prestații de asigurări sociale, în condițiile prezentei legi, se exercită prin sistemul public de asigurări sociale.

Persoanele asigurate au dreptul, în condițiile prezentei legi, la prestații de asigurări sociale și în cazurile în care riscul asigurat s-a produs în perioada de probă sau în ziua concedierii.

Instanța de recurs constată că la soluționarea cauzei nu au fost stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei în fond, concluziile instanței de judecată, fiind incorecte, rezultate din aplicarea greșită și interpretarea eronată de către instanțele ierarhic inferioare a normelor de drept material, precum și aprecierea incorectă a probelor prezentate.

Instanțele ierarhic inferioare eronat, contrar prevederilor art.81 alin.(2) Codul muncii, au concluzionat că Alexandru Bejanu la data de 18 iulie 2016 era în afara raporturilor de muncă, avînd statut de persoană neasigurată.

Prin urmare, așa cum ultima zi de muncă a recurentului a fost data de 18 iulie 2016, care a coincis cu producerea riscului social asigurat, îmbolnăvirea,

angajatorul, Biroul Vamal Centru, nu este exonerat de obligația de a achita lui Alexandru Bejanu indemnizația pentru incapacitatea temporară de muncă, fiind necesară stabilirea perioada de plată.

Astfel, instanța de apel urmează să dea apreciere prevederilor pct.5 și pct.6 al Hotărîrii Guvernului nr.108 din 03 februarie 2005 privind aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă menționate de Alexandru Bejanu, în coraport cu probele prezentate de părți la proces, în vederea stabilirii perioadei pentru care Alexandru Bejanu urmează să primească indemnizația pentru incapacitatea temporară de muncă, avînd în vedere că între Alexandru Bejanu și Serviciul Vamal al Republicii Moldova a fost încheiat contract individual de muncă nr.37 din 10 februarie 2015, durata contractului de muncă fiind de 5 ani, de la data de 04 martie 2015 pînă la data de 04 martie 2020 (f.d.13), care însă din cauza necorespunderii funcției deținute constatate de comisia de atestare, în lipsa de post inferior vacant, au fost încetate raporturile de serviciu cu Alexandru Bejanu.

Totodată urmează să fie luate în considerare și prevederile art.4 alin.(2¹) al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr.289-XV din 22 iulie 2004, care prevede că începînd cu anul 2013, plata indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau de accidente nelegate de muncă, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(3) din prezentul articol, se efectuează în modul următor:

a) primele cinci zile calendaristice de incapacitate temporară de muncă se plătesc din mijloacele angajatorului, însă nu mai mult de 15 zile cumulative pe parcursul unui an calendaristic în cazul mai multor perioade de incapacitate temporară de muncă. În cazul șomerilor, indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă se plătește din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat din prima zi;

b) începînd cu a șasea zi calendaristică de incapacitate temporară de muncă, iar în cazul mai multor perioade de incapacitate temporară de muncă – începînd cu prima zi după expirarea celor 15 zile cumulative plătite din mijloacele angajatorului, indemnizația se plătește din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat.

Distinct de cele relatate mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel a fost adoptată fără o apreciere a argumentelor și probelor prezentate de apelant coroborate la normele materiale aplicabile cauzei, iar faptul dat indică incontestabil la examinarea superficială a prezentei cauze, fără a fi verificată în condițiile legii temeinicia pretențiilor înaintate.

Instanța de recurs precizează faptul că la rejudecare instanța de apel, pentru elucidarea tuturor circumstanțelor și pentru adoptarea unei decizii legale, urmează să respecte prevederile actelor normative indicate mai sus.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Conform art. 241 alin. (5) Cod de procedură civilă, în motivare se indică circumstanțele pricinii constatate de instanță, probele care se întemeiază concluziile ei privitor la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepția cazurilor cînd consimte și cînd hotărîrea este atacată și de alți participanți la proces.

La rejudecarea cauzei, se va ține cont de criticile invocate în textul deciziei și se va înlătura omisiunile admise, pentru asigurarea unei judecări corecte și legale a pretențiilor înaintate.

Din considerentele menționate, avînd în vedere faptul că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Alexandru Bejanu, a casa decizia instanței de apel, cu remiterea cauzei pentru rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Alexandru Bejanu.

Se casează decizia din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandru Bejanu împotriva Biroului Vamal Centru, intervenient accesoriu Serviciul Vamal al Republicii Moldova, privind achitarea indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă, cu remiterea cauzei pentru rejudecare în instanța de apel – Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Tatiana Vieru

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Victor Burduh